

مستمری بازنشستگی

الگوهای کلیدی در سن بازنشستگی

♦ فریبا بهزاد

کارشناس امور بین الملل
صندوق بازنشستگی کشوری

سالگی موکول کنند.

بازنشستگی جزئی (پاره وقت)

متوسل شدن به کار موقت، گاهی توسط الزام به استخدام کارکنان ماهر برای انجام کارهای خاص در دستگاه دولتی توجیه می‌شود که این مسئله به وضوح در ژاپن دیده می‌شود که کارکنان ماهر با هدف توسعه کارایی دستگاه‌های دولتی استخدام می‌گردند همچنین بسیاری از کارگران مسن، تمایل به انجام کار پاره وقت دارند؛ اگر چه این موضوع چندان شایع نیست اما بسیاری از کشورها امکان بازنشستگی جزئی را فراهم کرده‌اند. در فنلاند، در صورتی که فرد بیمه‌شده برنامه کاری خود را به تدریج کاهش دهد، بازنشستگی جزئی از سن ۶۰ سال امکان‌پذیر می‌باشد و در نروژ در صورتی که حقوق بازنشستگی فرد معادل حداقل حقوق بازنشستگی باشد، امکان بازنشستگی جزئی از ۶۲ سالگی امکان‌پذیر می‌باشد.

یک شخص می‌تواند ۲۰، ۴۰، ۵۰، ۶۰ و یا ۸۰ درصد حق بازنشستگی‌اش را دریافت کند و یا به کار کردن ادامه داده و از حقوق بازنشستگی بیشتری بهره‌مند گردد. این رویکرد نیازمند این است که امکان کار پاره وقت وجود داشته باشد. بازنشستگی جزئی یک چالش کلیدی است که بسیاری از کارفرمایان تمایل به پیشنهاد دادن آن ندارند.

۳- بازنشستگی پیش از موعد شرایط کاری سخت

بازنشستگی قبل از سن بازنشستگی در بسیاری از کشورها امکان‌پذیر می‌باشد و در بعضی شرایط نیز می‌تواند توجیه‌پذیر باشد به خصوص برای کارگران در مشاغل سخت و طاقت فرسا و برای کارگرانی که به مدت طولانی به کارکردن می‌پردازند به عنوان مثال در فرانسه، بازنشستگی پیش از موعد، قبل از سن بازنشستگی استاندارد یا میزان دریافت مستمری به صورت کامل وجود دارد به شرط آنکه فرد ۴۱ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد.

بازنشستگی انعطاف‌پذیر و بازنشستگی جزئی یا پاره وقت می‌باشد. برای کسب موفقیت در این زمینه، عوامل مطرح شده نیازمند مداخلات سیاسی حمایت‌کننده می‌باشند؛ برای مثال هماهنگی بیشتر با اهداف سیاسی استخدام، طراحی برنامه‌های درمان و از کارافتادگی جهت حفظ سلامت کارگران مسن و... که اینگونه موارد به کارگران کمک می‌کند تا انتخاب درستی در مورد تعیین زمان بازنشستگی و مزایای مورد انتظار داشته باشند. شواهد اخیر، نشان می‌دهد که چگونه سن بازنشستگی اصلاح می‌شود، پژوهش‌های اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی سه الگوی کلیدی را به شرح ذیل معرفی می‌کند:

۱- افزایش بازنشستگی انعطاف‌پذیر

زمانی که هیچ الزام قانونی تحمیل نمی‌شود شخص می‌تواند به صورت داوطلبانه به این نوع بازنشستگی تشویق شود که فرآیند تشویق ممکن است از طریق فاکتورهای بسیار گسترده حاصل شود، به‌طور مثال ارائه مشوق به کارگر یا کارفرما، پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی کم‌تر از سوی کارفرما برای کارگران مسن، تسهیل بازنشستگی به صورت پاره وقت و یا از طریق انعطاف در انتخاب زمان بازنشستگی.

۲- شرایط و سن بازنشستگی انعطاف‌پذیر

برخی از کشورها از یک سن بازنشستگی استاندارد گذر کرده و طیفی از سنین بازنشستگی را مدنظر قرار می‌دهند. در انگلستان، سن بازنشستگی خاصی وجود ندارد و توقف کارکردن قبل از دریافت یک مستمری؛ دیگر به عنوان یک پیش‌شرط لازم در نظر گرفته نمی‌شود. در نروژ سن مستمری ۶۷ سال است اما افراد می‌توانند همچنان به کارکردن ادامه دهند. در سوئد همانند انگلستان، سن بازنشستگی خاصی وجود ندارد و افراد می‌توانند در سنین ۶۱ تا ۷۰ سال بازنشسته شوند. همچنین در دانمارک سن بازنشستگی ممکن است تا سن ۷۵ سال به تعویق بیفتد و این در صورتی است که در آلمان، افراد می‌توانند بازنشستگی را به بعد از سن ۶۷

سن بازنشستگی در بسیاری از کشورهای جهان بیانگر وضعیت اجتماعی و همچنین وضعیت اشتغال آن کشور می‌باشد. اصطلاح سن بازنشستگی به معنای سن قانونی تعریف می‌شود که کارگر اجباراً می‌بایست بازار کار را ترک کند. بسیاری از کشورها همواره در حال افزایش سن بازنشستگی می‌باشند. بالا بودن سن امید به زندگی و استانداردهای سلامت در کشورهای توسعه یافته، بسیاری از مردان و زنان را بر آن می‌دارد که تا سنین بالاتر به کارکردن بپردازند. همچنین اصطلاح سن مستمری بگیری، سن قانونی است که یک کارگر برای اولین بار واجد شرایط دریافت مستمری سن پیری می‌شود. عموماً، سن مستمری بگیری را مترادف با سن بازنشستگی در نظر گرفته‌اند که برای مردان در حدود ۶۵ سال می‌باشد.

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، تمایز زیادی بین این دو اصطلاح وجود دارد. همواره سن بازنشستگی (سنی که در آن فرد، حائز شرایط دریافت مستمری می‌شود) در حال افزایش است و سن مستمری بگیری (سنی که در آن فرد حائز دریافت مزایا می‌شود) باعث ایجاد اثرات مثبت معناداری روی ثبات مالی سیستم‌ها می‌شود.

پژوهش‌های اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) کشورهایی را که سن بازنشستگی را در طول ۵ سال گذشته افزایش داده‌اند و حتی کشورهایی را که درصد افزایش سن بازنشستگی هستند، معرفی می‌کند؛ اگر چه افزایش سن بازنشستگی از لحاظ سیاسی، بسیار حساسیت برانگیز و اغلب نادرست می‌باشد.

بازنشستگی دیر هنگام اغلب شامل سن